

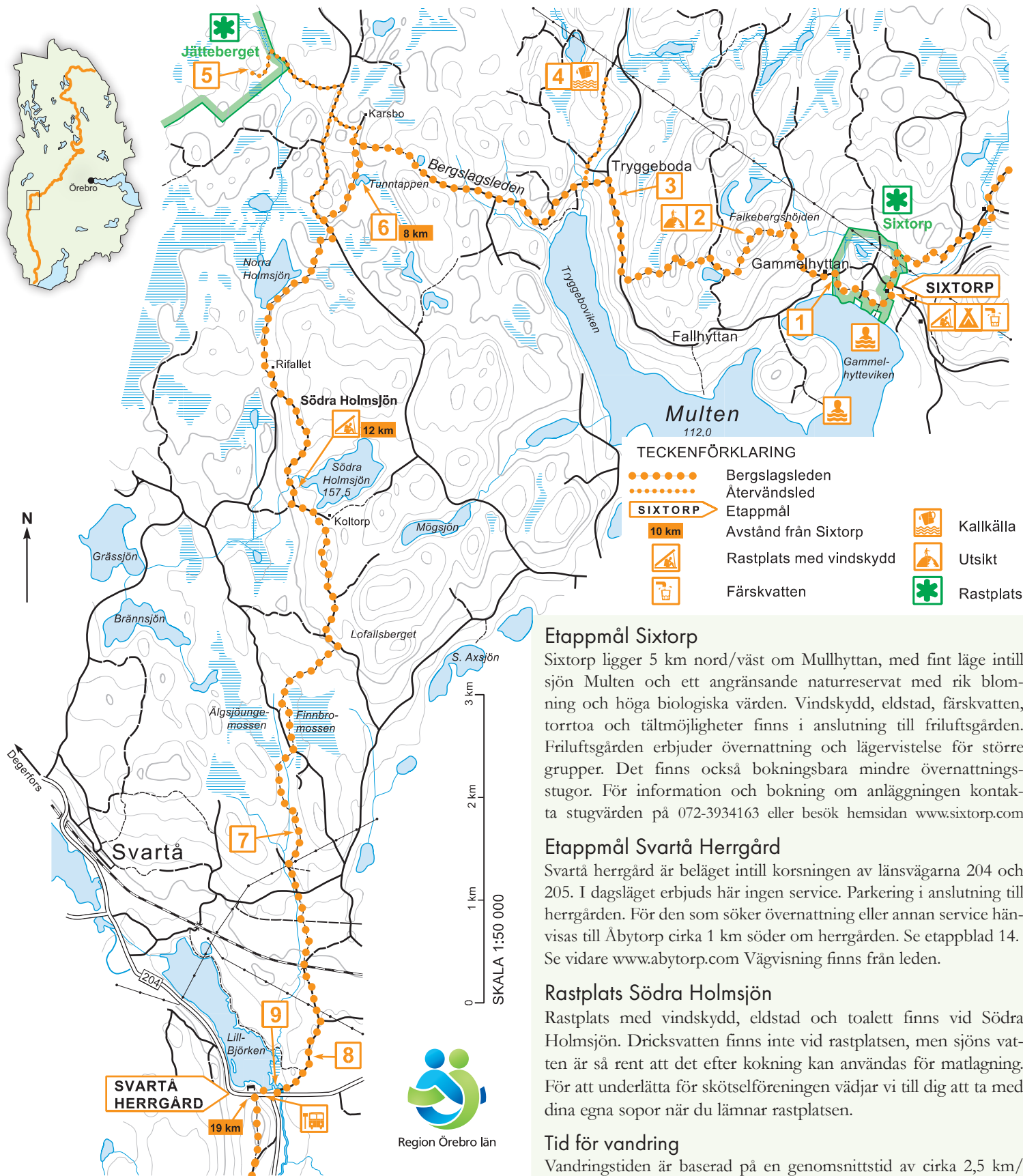

Bergslagsleden

ETAPP

13

Sixtorp – Svartå herrgård 19 km

Etappmål Sixtorp

Sixtorp ligger 5 km nord/väst om Mullhyttan, med fint läge intill sjön Multen och ett angränsande naturreservat med rik blomning och höga biologiska värden. Vindskydd, eldstad, färskvatten, torrtoa och tältmöjligheter finns i anslutning till friluftsgården. Friluftsgården erbjuder övernattnings- och lägervistelse för större grupper. Det finns också bokningsbara mindre övernattningsstugor. För information och bokning om anläggningen kontakta stugvärderna på 072-3934163 eller besök hemsidan www.sixtorp.com

Etappmål Svartå Herrgård

Svartå herrgård är beläget intill korsningen av länsvägarna 204 och 205. I dagsläget erbjuds här ingen service. Parkering i anslutning till herrgården. För den som söker övernattnings- eller annan service hänvisas till Åbytorp cirka 1 km söder om herrgården. Se etappblad 14. Se vidare www.abytorp.com Vägvisning finns från leden.

Rastplats Södra Holmsjön

Rastplats med vindskydd, eldstad och toalett finns vid Södra Holmsjön. Dricksvatten finns inte vid rastplatsen, men sjöns vatten är så rent att det efter kokning kan användas för matlagning. För att underlätta för skötsel föreningen värdar vi till dig att ta med dina egna sopor när du lämnar rastplatsen.

Tid för vandring

Vandringstiden är baserad på en genomsnittstid av cirka 2,5 km/timme. Då finns utrymme för rast och vila. Etapp 13 Sixtorp – Svartå herrgård cirka 8 timmar.

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Gammelhyttan

En kilometer väster om Sixtorp passerar leden Velamshyttebäcken på den plats där Gammelhyttan legat. Den äldsta hyttan, troligen från medeltiden, ersattes 1638 med en ny hytta som lades ned 1819 då hyttan sammanlades med Mullhyttan. Av anläggningarna återstår nu slagghögarna och en stenkrans som kan vara resterna av hyttpipan, samt rester av den såg som drivits här efter hyttepoken.

Inom området finns stora gruvhål vilket tyder på att hyttan haft den unika förutsättningen att ha haft malmtillgångar omedelbart intill hyttplatsen.

Inom hyttområdet finns en öppen lövskog som kallas Gammelhytteängen. Den hävdas av Västernärkes naturvårdsförening.

2. Falkebergshöjden

Väster om Gammelhyttan går leden upp över ett högt berg med fin utsikt över sjön Multen och skogstrakterna söder därom. Det var i detta svårtillgängliga bergsområde som de första försöken att återinplantera berggub i Mellansverige bedrevs under 1950- och 60-talen av naturvårdare i Västernärke.

3. Tryggeboda

Tryggeboda by är en av de få större byarna i Kilsbergen som inte växt upp kring en hyttplats, utan där odlingsförutsättningarna varit avgörande. Norr om byn finns ett stort limstensbrott (kalksten), som har haft betydelse för den äldre järnhanteringen, och som kan ha bidragit till befolkningens utkomst.

4. Limstensgruvorna

Limstensgruvorna är ett säreget gruvområde där man tidigare brutit kalksten eller limsten som det också kallas. Genom att man vid brytning delvis utnyttjade naturliga och nästan lodräta sprickbildningar i berget, har det bildats väldiga öppna rum med 10-12 m höga släta väggar. Mellan dessa passerar man genom valv som sprängts genom berget.

Gruvan bröts i slutet av 1800-talet och användes vid järnframställning i Degerfors. På de släta väggarna kan man se namn, initialer och datum som huggits in av gruvarbetar-

na. I omgivningarna finns en rik kalkgynnad flora. En återvändsled finns till området.

5. Jättaberget

Norr om sjön Tunntappen finns en återvändsled fram till Jättaberget. Vid Jättaberget har det i den extremt storblockiga terrängen bildats ett unikt system av klyft- och blockgrottor med en sammanlagd längd av 80 m. Grottorna anses höra till de största och märkligaste i Mellansverige. Jättaberget är ett naturreservat med riktig vildmarkskänsla där besökaren möter orörd skog samt sällsynta växter och djur.

6. Tunntappen

Tre kilometer väster om Tryggeboda passerar leden den lilla, märkliga sjön Tunntappen. Sjön har dels ett underjordiskt utlopp genom den grovblockiga moränen, dels ett vanligt bäckutlopp.

Vid hög tillrinning räcker inte det underjordiska utloppet till för att avvattna sjön, utan vattnet rinner även genom den synliga bäckfåran. Men vid låg tillrinning kan det underjordiska avloppet nästan helt tömma sjön. Det är detta som givit upphov till sjöns namn, då den i folkmun sägs tömmas, som när man tar tappen ur en tunna.

7. Gammeltallen

I gamla tider var det inte alla förunnat att ha tillgång till läkare, apotek och mediciner. Man fick i stället förlita sig till naturens krafter. Särskilt vissa källor, stenar och träd ansågs besitta sådana krafter.

Gammeltallen var ett så kallat värkträd som bland annat kunde användas för att bota tandvärk. Den sjuke petade med en sticka i den onda tanden och satte därefter in den i trädets bark. Tanken var då att det onda skulle gå över i trädet.

Allt det onda som under tiden samlats i trädet gjorde att ingen vågade sätta yxan i ett sådant träd. Det är anledningen till att vi än idag har ett antal tandvårkstallar kvar.

8. Letstigen

Söder om järnvägen kommer leden ut på en mindre bilväg som är anmärkningsvärt

välbyggd med stensatta vägbankar. Detta är en del av den gamla och nu ersatta landsvägen genom Västernärke mot Värmland som kallas Letstigen. Leden följer Letstigen fram till Svartå Herrgård.

9. Svartå gamla bruk

Vid utloppet ur sjön Lill-Björken låg nedre bruket i Svartå. Det drevs från mitten av 1600-talet till mitten av 1800-talet då verksamheten flyttades till övre bruket vid nuvarande Svartå samhälle. Nuvarande byggnader vid fallen är kvarnar som drivits efter bruksepoken.

Av övriga byggnader märks den märkliga före detta brukspatronsostaden byggd på 1800-talet, och väster om ån Svartå Herrgård där huvudbyggnaden i sten är från 1780-talet medan flyglarna av reverterat trä är något äldre.

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare.
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om Du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva jaktperioden andra veckan i oktober och några veckor fram.

Fakta om Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Region Örebro län är huvudman för leden. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskäl och stigförgreningar används hänvisningspilar med Bergslagsledens symbol.

Bussförbindelser

Sixtorp saknar reguljär busstrafik. Närmaste busslinje finns i Mullhyttan. Svartå herrgård kan nås med reguljär busstrafik. För bussförbindelser i övrigt se www.lanstrafiken.se. Under "sök resa" och "detaljerad resa" finns

alla hållplatser angivna. Trafikupplysningen 0771-22 40 00.

För mer information

Lekebergs turistinformation 0585-487 00, www.lekeberg.se eller information.lekeberg@lekeberg.se. Örebrokompaniet, 019-21 21 21, info@orebrokompaniet.se. Degerfors turistbyrå 0586-614 74

Information naturreservat:

www.lansstyrelsen.se/orebro/naturreservat

Friluftslivets webbsida

På www.bergslagsleden.se finner du all information du behöver inför din vandring

på leden. Boende, transporter, utrustning, etappblad, aktiviteter och sevärdheter. På webben finner du även en interaktiv webbkarta.

På www.regionorebrolan.se/turism-friluftsliv hittar du samlad information om friluftslivet i Örebroregionen. Här finns att läsa om Bergslagsleden, kanotleder, friluftsgårdar m.m.